

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 635/2022-29

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou URBAN GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátska kancelária, Havlíčkova 16, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Ondrej Urban, MBA, proti postupu Okresného súdu Senica v konaní sp. zn. 7 Cb 32/2015 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu elektronickou formou 15. júla 2022 a doplnenou podaním doručeným ústavnému súdu 8. augusta 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Senica (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Cb 32/2015 (ďalej len „napadnuté konanie“). Tiež navrhuje, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietahov, priznal mu primerané finančné zadost'učinenie v sume 9 150 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z poradí štvrtej ústavnej sťažnosti (namietajúcej porušenie práv uvedených v bode 1 tohto uznesenia, pozn.) vyplýva, že sťažovateľ má v napadnutom konaní procesné postavenie žalovaného, proti ktorému sa žalobkyňa žalobou podanou 31. júla 2015 domáha zaplatenia finančnej sumy 360 000 eur s príslušenstvom. Sťažovateľ namieta celkovú dĺžku napadnutého konania, ktoré nie je ani po viac ako šiestich rokoch (ku dňu podania ústavnej sťažnosti, pozn.) skončené. Doterajšie úkony okresného súdu považuje za nedostatočne efektívne a nesústreďené, pričom rozporuje nielen rozhodnutie okresného súdu o prerušení konania, ale aj opakované odročenie súdnych pojednávanií.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

3. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

4. Pri výklade základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne čl. 38 ods. 2 listiny) si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08) a ich prípadné porušenie možno preskúmať spoločne.

5. Ústavný súd v súlade so svojou konštantnou judikatúrou opätovne dáva do pozornosti, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01, III. ÚS 359/08). Pojem „zbytočné prietahy“ je pojem autonómny, ktorý je potrebné vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. Len v prípade, ak ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa vyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy, môže vysloviť porušenie práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov (I. ÚS 38/04, III. ÚS 24/04, III. ÚS 372/06). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (napr. I. ÚS 358/2019, I. ÚS 85/2021).

6. V poradí prvú ústavnú sťažnosť sťažovateľa ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 290/2020-23 zo 17. júna 2020 (právoplatným 20. júla 2020, pozn.) odmietol ako zjavne neopodstatnenú a v odôvodnení rozhodnutia (body 22 až 25, 27 a 28) okrem iného konštatoval, že z prehľadu procesných úkonov uskutočnených okresným súdom v napadnutom konaní vyplýva, že sťažovateľ mal nezanedbateľný vplyv na spomalenie priebehu konania, keď (i) okresnému súdu doručil návrh na prerušenie konania, ktorému okresný súd vyhovel a Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 31 Cob 58/2019 z 26. februára 2020 (ďalej aj „uznesenie krajského súdu“) napadnuté rozhodnutie okresného súdu zmenil tak, že návrh na prerušenie konania zamietol, (ii) ako aj tým, že počas ostatného pojednávania vo veci samej vzniesol námietku zaujatosti zákonnej sudkyne. Druhú ústavnú sťažnosť (podanú necelé tri mesiace od predchádzajúceho rozhodnutia, pozn.) ústavný súd aj vzhľadom na stav napadnutého konania uznesením č. k. I. ÚS 502/2020-25 z 3. novembra 2020 (právoplatným 13. novembra 2020, pozn.) ako zjavne neopodstatnenú odmietol. Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 107/2022-53 z 1. marca 2022 (právoplatným 21. marca 2022, pozn.) odmietol ako zjavne neopodstatnenú aj tretiu ústavnú sťažnosť sťažovateľa a v bode 19 tohto uznesenia judikoval, že aj v období po poslednom úkone okresného súdu zohľadnenom v predchádzajúcom uznesení ústavného súdu tento konal plynulo a bez prietahov.

7. Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania veci neprehliadol, že od právoplatnosti predošlého rozhodnutia ústavného súdu (21. marec 2022 – bližšie bod 6 tohto uznesenia, pozn.) do podania prerokovanej ústavnej sťažnosti (15. júl 2022) neuplynuli ani štyri mesiace, čo samo osebe možno považovať za dostatočný dôvod na jej odmietnutie pre zjavnú neopodstatnenosť (m. m. I. ÚS 18/2021, I. ÚS 212/2022).

8. Napriek tomu, v záujme materiálneho poskytnutia ochrany namietaných práv ústavný súd vlastnou činnosťou zistil, že právny zástupca žalobcu 30. marca 2022 doručil okresnému súdu vyjadrenie vo veci samej, ktoré okresný súd obratom preposlal právnomu zástupcovi sťažovateľa, 31. marca 2022 sa uskutočnilo súdne pojednávanie, na ktorom bola vypočutá svedkyňa a v dôsledku sťažovateľom uplatnenej námietky zaujatosti proti zákonnej sudkyňi sa pojednávanie odročilo na neurčito, pričom odôvodnenie námietky zaujatosti doručil právny zástupca sťažovateľa okresnému súdu až 20. apríla 2022. Okresný súd následne 6. júna 2022 predložil súdny spis na rozhodnutie o podanej námietke zaujatosti krajskému súdu, ktorý 10. júna 2022 vrátil okresnému súdu spisový materiál, a to bez vydania rozhodnutia o vylúčení (resp. nevylúčení) namietanej sudkyne, pretože s prihliadnutím na obsah námietky zaujatosti smerujúcej k rozporovaniu procesného postupu zákonnej sudkyne v napadnutom konaní táto nemala byť v zmysle § 49 ods. 3 a § 53 ods. 3 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) vôbec predložená nadriadenému súdu (prípis krajského súdu č. k. 31 Ncb 5/2022-413 z 9. júna 2022, pozn.). Okresný súd 6. októbra 2022 uskutočnil pojednávanie, na ktorom podľa § 274 CSP vyhlásil rozsudok pre zmeškanie žalovaného (sťažovateľa), proti ktorému podal sťažovateľ 21. novembra 2022 odvolanie.

9. Na podklade uvedeného ústavný súd opakovane konštatuje, že okresný súd aj v období po poslednom úkone zohľadnenom v uznesení ústavného súdu č. k. IV. ÚS 107/2022-53 z 1. marca 2022 konal v napadnutom konaní plynulo a bez prietáhov.

10. Pokiaľ ide o argument sťažovateľa, že napadnuté konanie ako celok trvá viac ako šesť rokov, ústavný súd s prihliadnutím na už skôr vyslovené právne posúdenie napadnutého konania pripomína, že žalobkyňa síce doručila okresnému súdu svoju žalobu 31. júla 2015, avšak sťažovateľ sa o priebehu súdneho konania dozvedel až po tom, čo okresný súd právoplatne ustálil otázku poplatkovej povinnosti žalobkyne. Konkrétne, okresný súd vykonal prvý úkon vo vzťahu k sťažovateľovi až 23. októbra 2017, keď mu doručil uznesenie č. k. 7 Cb 32/2015 z 29. júna 2017, ktorým ho vyzval na vyjadrenie k podanej žalobe. Sťažovateľ tak až do konečného vyriešenia predmetnej procesnej otázky na strane žalobkyne nemal vedomosť o prebiehajúcom súdnom konaní, a preto ani nemohol pociťovať stav právnej neistoty v súvislosti s prípadným negatívnym výsledkom na jeho strane (body 18 a 25 uznesenia ústavného súdu č. k. IV. ÚS 290/2020-23 zo 17. júna 2020, pozn.).

11. *Ipso facto*, vo vzťahu k namietaným právam sťažovateľa možno ustáliť, že vplyv prebiehajúceho súdneho konania začal do sféry sťažovateľa zasahovať až od 23. októbra 2017 a okresný súd v prejednávanej veci rozhodol rozsudkom pre zmeškanie žalovaného (sťažovateľa) zo 6. októbra 2022. V takto vymedzenom časovom intervale trvania napadnutého konania je nutné zdôrazniť, že okresný súd uznesením č. k. 7 Cb 32/2015-216 z 25. marca 2019 prerušil napadnuté konanie a v dôsledku odvolania žalobkyne sa súdny spis od 13. júna 2019 do 20. marca 2020 (t. j. viac ako deväť mesiacov, pozn.) nachádzal na krajskom súde, ktorý uznesením č. k. 31 Cob 58/2019 z 26. februára 2020 (právoplatným 14. mája 2020, pozn.) napadnuté rozhodnutie

súdu prvej inštancie zmenil a návrh na prerušenie napadnutého konania zamietol. Okresný súd tak v zásade od vydania napadnutého uznesenia (25. marec 2019) až do nadobudnutia právoplatnosti uznesenia krajského súdu (14. máj 2020) nemohol v napadnutom konaní z objektívnych dôvodov viac ako jeden rok ďalej konať a právnu vec sťažovateľa prejednať. V kontexte uvedeného ústavný súd v súlade so svojou doterajšiu judikatúrou dáva do pozornosti, že v dôsledku uplatnenia procesných práv účastníkom konania nepochybne dochádza k predĺženiu konania, zodpovednosť za tento stav však neznáša oprávnená osoba a nemožno ju pripísať ani na ťarchu štátneho orgánu konajúcemu vo veci (III. ÚS 242/03, IV. ÚS 218/04, II. ÚS 865/2014, II. ÚS 484/2016, I. ÚS 418/2020), v tomto prípade okresného súdu, čo je aj príklad sťažovateľa.

11.1. Ústavný súd súčasne považuje za potrebné opätovne poukázať na skutočnosť, že aj keď sťažovateľ namieta celkovú dĺžku konania a s tým spojený stav jeho právnej neistoty, sám žiadal prerušiť napadnuté konanie do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 18 C 5/2019, a tým nie nezanedbateľným spôsobom aj predĺžiť jeho celkovú dĺžku, čo v zásade môže signalizovať, že sťažovateľ zo subjektívneho hľadiska príliš intenzívne nepocituje ujmu spojenú s celkovou namietanou dĺžkou napadnutého konania (bod 24 uznesenia ústavného súdu č. k. IV. ÚS 290/2020-23 zo 17. júna 2020, pozn.).

12. V nadväznosti na sťažnostnú argumentáciu o opakovanom odročení súdnych pojednávaní ústavný súd s prihliadnutím na chronológiu úkonov uskutočnených v napadnutom konaní (bližšie špecifikované v predchádzajúcich uzneseniach ústavného súdu – bod 6 tohto uznesenia, pozn.) síce pripúšťa, že po vrátení súdneho spisu z krajského súdu (bod 11 tohto uznesenia, pozn.) sa v napadnutom konaní až do 14. septembra 2021 neuskutočnilo žiadne súdne pojednávanie, na strane druhej k zmenám termínu súdneho pojednávania došlo z dôvodu protipandemických opatrení, ako aj na návrh sporových strán konania (kolízia pojednávania, pozn.), a to vrátane návrhov sťažovateľa (datované 26. októbra 2020 a 14. júna 2021, pozn.) a v neposlednom rade aj v dôsledku sťažovateľom uplatnenej námietky zaujatosti (pojednávanie nariadené na 1. október 2020, pozn.). Ústavný súd preto rezultuje, že ak v konaní nastanú skutočnosti vedúce k zmene termínu už nariadeného súdneho pojednávania, a to z dôvodu objektívnych skutočností alebo na návrh strán konania, v zásade nie je logické ani spravodlivé od všeobecného súdu požadovať bezprostrednú reakciu v podobe okamžitého uskutočnenia súdneho pojednávania, pretože súd si termíny pojednávania často plánuje niekoľko mesiacov vopred a musí reagovať nielen na zmenu skutkového alebo procesného stavu v už prebiehajúcim konaní, ale aj na prípady, ktoré si vyžadujú prednostné a urýchlené konanie (m. m. I. ÚS 319/2021). Z postupu okresného súdu v napadnutom konaní je však aj obdobie protipandemických opatrení vizibilná a nariadenými pojednávaniami aj verifikovateľná snaha uskutočniť súdne pojednávanie, a to takmer okamžite od zrušenia predchádzajúceho termínu pojednávania (bližšie bod 17 uznesenia ústavného súdu č. k. IV. ÚS 107/2022-53 z 1. marca 2022, pozn.).

13. Reflektujúc predmet napadnutého konania v korelácii s procesným postavením sťažovateľa ako žalovaného, ústavný súd zároveň akcentuje, že právna (ne)istota sťažovateľa má svoje špecifiká, keďže v konaní o zaplatenie pohľadávky súd právo nekonstituuje, ale deklaruje (s výnimkou náhrady trov konania), a preto v prípade, keď sporné právo existuje, žalovaný by s tým mal počítvať (bod 24 uznesenia ústavného súdu č. k. I. ÚS 502/2020-25 z 3. novembra 2020).

14. Okrem pertraktovaných skutočností je nutné prízvukovať, že predmetom napadnutého konania nie je taký spor, ktorý by si vyžadoval osobitný dôraz na rýchlosť konania. Ústavný súd s odkazom na vlastnú judikatúru (pozri napr. II. ÚS 33/99, I. ÚS 19/00, I. ÚS 53/02, I. ÚS 145/03, I. ÚS 142/03), ako aj rozhodovaciu činnosť ESELP konštatuje, že predmet napadnutého konania je neporovnateľný s konaniami, ktoré sú svojou povahou nepochybne naliehavejšie a ich prejednanie si vyžaduje osobitnú starostlivosť, ako napríklad občiansky stav a spôsobilosť osôb (Bock proti Nemecku, rozsudok z 29. 3. 1989, Laino proti Taliansku, rozsudok z 18. 2. 1999), zverenie dieťaťa do starostlivosti (Hokkanen proti Fínsku, rozsudok z 23. 9. 1994, Niederböster proti Nemecku, rozsudok z 27. 2. 2003, III. ÚS 351/2014, III. ÚS 181/2011), pracovnoprávne spory (Vocaturu proti Taliansku, rozsudok z 24. 5. 1991, I. ÚS 345/2014) a pod.

15. V prípade, keď ústavný súd zistí, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prieťahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavnú sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (napr. IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011).

16. V konklúzii uvedeného ústavný súd uzatvára, že aj keď postup okresného súdu v napadnutom konaní nie je s ohľadom na kautely procesnej hospodárnosti možné považovať za postup optimálny, z hľadiska predmetu konania (tvoriaceho bežnú rozhodovaciu agendu súdov), správania sťažovateľa a postupu okresného súdu, s poukazom aj na takmer dva roky trvajúcu epidemiologickú situáciu, je dôvodné uzavrieť, že nejde o nečinnosť okresného súdu alebo jeho neefektívny postup, ktoré by mali povahu zbytočných prieťahov. Keďže ústavný súd nezistil dôvody, ktoré by zakladali možnosť vyslovenia porušenia sťažovateľom namietaných práv, ústavnú sťažnosť sťažovateľa pri jej predbežnom prerokovaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

17. Z dôvodu odmietnutia ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa nezaoberal, pretože rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia označených práv.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. novembra 2022

Miloš Mad'ar
predseda senátu